



Bokmelding

Torgeir Bryge Ødegården:

UKA i Trondheim 1917–2017

Museumsforlaget 2017

Bernt Gran

Historiker, jurist og gårdbruker

E-post: bernt.gran@gmail.com

STUDENTIKOS I ARMKROKEN

For å gjøre det helt klart med en gang: Dette er en bok for de helt spesielt interesserte.

Studentersamfundet i Trondhjem har i løpet av sin over hundreårige historie avstedkommet et anselig antall bøker som beskriver alle fasetter av gjøren og laden i det røde, runde hus ved Nidelven. De glade studenter har sjelden latt et jubileum gå fra seg uten at det markeres med et bokverk. Historien om studenteruken i Trondhjem – eller bedre kjent som «UKA» – er siste tilskudd til denne bokfloraen. Med boken *UKA i Trondheim 1917–2017* har forfatter Torgeir Bryge Ødegården beskrevet utviklingen fra det som var et mer eller mindre desperat forsøk på å reise penger ved hjelp av tombola og revy for et studentersamfund i akutt pengenød, til å bli en svært så omfangsrik kulturfestival med internasjonale stjerner og utallige arrangementer fordelt over tre uker hundre år senere. Det har vært hundre svært aktive år, og boken er da følgelig også både innholdsrik og interessant, men også godt formulert i en god og svært lesbar prosa.

Skal man som sakprosaforfatter skrive en bok, er det som regel, i objektivitetens navn, en stor fordel med en armlengdes avstand til stoffet man skal beskrive. I dette tilfellet er det en armkroks avstand. Forfatteren er tidligere innrullert som UKE-funksjonær og sågar leder av UKA. Men på enkelte områder trenger dette nødvendigvis ikke være en ulempe. Når det dreier seg om et tema for de helt spesielt interesserte, kan det nemlig være en fordel. Forfatteren har åpenbart den nødvendige entusiasmen for stoffet, nærer stor kjærlighet til UKA, og ikke minst har han veldig god kunnskap om hva som har skjedd internt i UKA – spesielt i tiden fra da han selv var UKE-sjef i 2009. At forfatteren er sivilingeniør fra NTH og ikke historiker, passer for så vidt også godt inn i dette bildet, UKAs historie tatt i betraktning. Den manglende historikerutdanningen merkes dog ikke i særlig stor grad. Noteapparatet er godt og tilsynelatende etterrettelig, språket er ditto bra, og historien er

både variert og levende skildret. Analysene er dog noe mer fraværende, eksempelvis rundt den politiske vekselen som hjemsøkte vårt Studentersamfund på 1970-tallet, eller UKAs posisjon sett i lys av den generelle samfunnsutviklingen siden 1917. Det faktum, som også blir gjentatt mange ganger i boken, at UKA er til for å skaffe penger til Samfundets drift, blir heller ikke i særlig stor grad analysert. Men slike temaer er til gjengjeld grundig behandlet i Samfundets hundreårsberetning fra 2010 (hvor anmelderen i denne sammenheng er inhabil). Denne jubileumsboken fra 2010 lener da også Ødegården seg tungt på, uten at det trekker ned helhetsinntrykket av hans egen bok. Snarere tvert imot. I så måte utfyller denne boken Samfundets historie godt.

Kildemessig har storparten av litteraturen med utspring i Samfundet en tung slagside mot det hva til enhver tid studentavisen *Under Dusken* har publisert. Også denne bok. Og det er muligens her sivilingeniøren kunne ha hentet mer fra historikerfaget. Det finnes flere kilder å granske, og litteraturlisten til boken kunne og burde vært lengre, noe som kanskje kunne ført til noen flere analyser rundt den generelle utviklingen av UKA. Det er heller ikke bestandig forfatteren greier å redegjøre for og bygge under hypoteser som blir lagt frem i boken. Et eksempel er den om at UKA på 1950–60-tallet var «sin egen største konkurrent».

Boken er naturlig nok kronologisk lagt opp, der revyene og UKene blir periodisert og presentert. Den generelle utviklingen og evolusjonen av UKA blir periodisert gjennom syv kapitler som deler inn UKE-historien i en naturlig og logisk rekkefølge. I tillegg til den løpende teksten får leserne mindre tematekster presentert jevnt gjennom hele boken, noe som er både interessant og underholdende. Et høydepunkt er eksempelvis gjengivelsen av Morten Harkets tåkefylte pressekonferanse fra UKA 2003. Da er det langt mer forvirrende for leseren å stadig få små bruddstykker av sitater, gjerne gjengitt fra *Under Dusken*, mer eller mindre vilkårlig strødd rundt i teksten uten at de nødvendigvis har noe med den aktuelle tematikken på nett-opp den siden de står på. I seg selv er det jo artige sitater, men konteksten blir uklar.

Boken egner seg også til en viss grad som en slags encyclopedia for UKA, men burde i så måte kanskje hatt med et mer detaljert stikkord- og personregister, samt eksempelvis hatt en oversikt over UKE-sjefer og annen relevant informasjon. Oversikten over UKAs revyplakater og medaljer (såkalte «daljer») er bra og interessant kunsthistorisk. Som boken beskriver er plakaterne en studie i tidstypiske motiver gjennom et århundre, der studentene til tider har vært svært raske til å plukke opp «internasjonale kunstneriske strømninger».

Boken er rikelig illustrert gjennom Studentersamfundets fantastiske og omfangsrige fotoarkiv, først fra eksterne fotografer hos Hifling-Rasmussen og senere fra Samfundets egne. Den dokumentasjonen av over hundre års studentliv dette arkivet utgjør, er av uvurderlig verdi. Men selv om utvalget av bilder er godt, må man lure på hvorfor ikke flere av de mest markante personene i UKE-historien er avbildet. Hvor er eksempelvis Odd Nansen, Louis Feinsilber, Hans Jacob Nilsen, Finn Meland, Idar Lind med flere? Ei heller har man tatt seg bryet med å ta med flere navn i bildetekstene på de som faktisk er avbildet. I en slik bok er hvert eneste navn nevnt på trykk interessant – for noen. Og det er jo nett-opp det denne boken er; svært interessant for noen. For andre er det en kjærlig oppsummering av hundre år med studenteløyer og revy, og en bok som ikke er noe mer enn nett-opp det. Men disse «noen» har med over hundre år med UKA blitt til veldig mange mennesker som har blitt preget av den hektiske og altoppslukende aktiviteten UKA faktisk er. Og en av dem er åpenbart forfatter Torgeir Bryge Ødegården.